

PRÁVA A POVINNOSTI PACIENTŮ

Tento informační materiál vychází z Etického kodexu práv pacientů schváleného Centrální etickou komisí Ministerstva zdravotnictví České republiky. Jde o seznámení pacienta s jeho právy a povinnostmi dle platných právních předpisů ČR.

A) PRÁVA PACIENTŮ

1. Pacient má právo na poskytování zdravotních služeb na odborné úrovni. Zdravotní služby lze pacientovi poskytnout pouze s jeho informovaným souhlasem nebo se souhlasem jeho opatrovníka, nestanoví-li zákon jinak.
2. Pacient má při poskytování zdravotních služeb právo:
  - a) znát jméno lékaře a dalších zdravotnických pracovníků, kteří ho ošetřují;
  - b) žádat soukromí a služby přiměřené možnostem poskytovatele, tj. Psychiatrické léčebny Petrohrad, příspěvkové organizace, se sídlem č.p. 1, 439 85 Petrohrad, IČ 008 29 137 (dále jen PLP);
  - c) být seznámen s „Domácím řádem Psychiatrické léčebny Petrohrad, příspěvkové organizace“;
  - d) přijímat návštěvy s ohledem na svůj zdravotní stav, v souladu s „Domácím řádem PLP“ a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů; být v přiměřeném rozsahu informován o léčebných a diagnostických postupech, včetně jejich případných rizik, aby se mohl smysluplně spolupodílet na průběhu léčby; pokud existuje i více alternativních postupů nebo pokud pacient vyžaduje informace o léčebných alternativách, má na seznámení s nimi právo;
  - e) na duchovní péči a duchovní podporu od duchovních církví a náboženských společností v souladu s vnitřním předpisem PLP a způsobem, který neporušuje práva ostatních pacientů;
  - f) na to, aby v průběhu vyšetření, ošetření a léčby byly dle možností brány maximální ohledy na jeho soukromí a stud;
  - g) odmítnout přítomnost osob, které nejsou na poskytování zdravotních služeb přímo zúčastněny, a osob připravujících se na výkon povolání zdravotnického pracovníka.
3. Pacient má právo být informován o svém zdravotním stavu a navrženém individuálním léčebném postupu a všech jeho změnách. Pacient má v rozsahu, který povoluje zákon, právo odmítnout léčbu a musí být současně informován o zdravotních důsledcích svého rozhodnutí.
4. Pacient má právo očekávat, že veškeré zprávy a záznamy týkající se jeho léčby jsou považovány za důvěrné. Ochrana informací o nemocném a veškerých jeho osobních údajích musí být zajištěna, jak v listinné dokumentaci, tak v případech počítačového zpracování.
5. Poskytování informací o zdravotním stavu pacienta a nahlížení do zdravotnické dokumentace je vždy prováděno dle zákona:
  - a) Pacient má právo nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené, pořizovat si její výpisy nebo kopie, a to v přítomnosti zaměstnance pověřeného PLP

(pro pořízení výpisu nebo kopie stanoví zákon lhůtu 30 dnů od obdržení žádosti).

- b) Pacient může při přijetí do péče nebo kdykoliv poté určit osoby, které mohou být informovány o jeho zdravotním stavu, a současně může určit, zda tyto osoby mohou nahlížet do zdravotnické dokumentace o něm vedené nebo do jiných zápisů vztahujících se k jeho zdravotnímu stavu, a zda si mohou pořizovat výpisy nebo kopie těchto dokumentů.
  - c) Pacient může při přijetí do péče nebo kdykoliv poté vyslovit zákaz podávání informací o jeho zdravotním stavu kterékoliv osobě.
  - d) Určení osob nebo vyslovení zákazu poskytovat informace o zdravotním stavu může pacient kdykoliv odvolat.
  - e) Pacient má právo určit, v jakém rozsahu mají být informace o jeho zdravotním stavu poskytnuty jím určeným osobám.
6. Pacient má právo očekávat, že poskytovatel služeb (PLP) musí podle svých možností a přiměřeným způsobem vyhovět pacientovým žádostem o poskytování péče v míře odpovídající povaze onemocnění. Je-li to nutné, může být pacient předán jinému léčebnému ústavu, případně tam převezen poté, když mu bylo poskytnuto úplné zdůvodnění a informace o nezbytnosti tohoto předání a ostatních alternativách, které při tom existují.
  7. Pacient má právo očekávat, že jeho léčba bude vedena s přiměřenou kontinuitou. Má právo vědět předem, kteří lékaři a na jakém místě jsou mu k dispozici po propuštění.
  8. Pacient má právo na podrobné a jemu srozumitelné vysvětlení v případě, že se lékař rozhodl k nestandardnímu postupu.
  9. Pacient má právo vyjádřit nespokojenost s poskytovanou péčí ústní nebo písemnou formou. Může se obracet na vedoucí pracovníky, ředitele, zřizovatele, jakožto i na další kompetentní instituce dle vlastního rozhodnutí (Českou lékařskou komoru, MZ ČR, zdravotní pojišťovny apod.)
  10. Nemocný v závěru života má právo na ohleduplnou a citlivou péči všech zdravotníků, kteří musí respektovat jeho přání, pokud tato nejsou v rozporu s platnými zákony.
  11. Pacient má právo kontrolovat svůj účet a vyžadovat odůvodnění jeho položek bez ohledu na to, kým je účet placen.
  12. Pacient se smyslovým postižením nebo s těžkými komunikačními problémy má právo na srozumitelné dorozumívací prostředky, které si sám zvolí, včetně přítomnosti tlumočnicka.
  13. Pacient se smyslovým nebo tělesným postižením, který využívá psa se speciálním výcvikem, má právo s ohledem na svůj zdravotní stav na doprovod a přítomnost psa u sebe ve zdravotnickém zařízení.
  14. Poskytovatel bude brát zřetel na dříve vyslovené přání pacienta, má-li ho k dispozici.

B) POVINNOSTI PACIENTŮ

1. Pacient je při poskytování zdravotních služeb povinen:

Účinnost od: 20.6.2019	Garant: R PLP	Schválil: R PLP	Uvolnil: MK	Verze: 05	Distribuce: Intranet	Strana: 2 z 4
---------------------------	------------------	--------------------	----------------	--------------	-------------------------	------------------

- a) dodržovat navržený individuální léčebný postup, pokud s poskytováním zdravotních služeb vyslovil souhlas;
- b) řídit se „Domácím řádem PLP“;
- c) uhradit poskytovateli zdravotních služeb cenu poskytnutých zdravotních služeb nehrazených nebo částečně hrazených z veřejného zdravotního pojištění nebo jiných zdrojů, které mu byly poskytnuty s jeho souhlasem; v případě, že je pacient omezen ve svéprávnosti, náleží tato povinnost jeho ustanovenému opatrovníkovi;
- d) pravdivě informovat ošetřujícího zdravotnického pracovníka o dosavadním vývoji zdravotního stavu, včetně informací o infekčních nemocech o zdravotních službách poskytovaných jinými poskytovateli, o užívání léčivých přípravků včetně užívání návykových látek a dalších skutečnostech podstatných pro poskytování zdravotních služeb; v případě, že je pacient omezen ve svéprávnosti, náleží tato povinnost jeho ustanovenému opatrovníkovi;
- e) nepožívat během hospitalizace alkohol nebo jiné návykové látky a podrobit se, na základě rozhodnutí ošetřujícího lékaře, v odůvodněných případech vyšetření za účelem prokázání, zda je nebo není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek.

2. Pacient nebo opatrovník pacienta je při poskytování zdravotních služeb povinen:

- a) na výzvu zdravotnického pracovníka poskytovatele prokázat svou totožnost platným úředním průkazem (občanským průkazem, pasem či jiným dokladem, vydaným státním orgánem a opatřeným fotografií); tuto povinnost má i osoba, která uplatňuje právo na informace o zdravotním stavu pacienta a osoba, která hodlá hospitalizovaného pacienta navštívit a není osobou, které mají být informace poskytovány;
- b) jestliže pacient či jeho opatrovník odmítne prokázání totožnosti, může poskytovatel, tj. PLP odmítnout poskytování zdravotní služby, nejde-li o pacienta, kterému je potřeba poskytnout neodkladnou péči.

3. Pacient nesmí bez předchozího písemného souhlasu pořizovat jakékoliv obrazové či zvukové záznamy o druhých osobách (např. pomocí mobilních telefonů, počítačů či tabletů apod.) a tyto záznamy zveřejňovat na sociálních sítích. Pokud tedy někdo neoprávněně zveřejní, sdělí, zpřístupní, jinak zpracovává nebo si přisvojí osobní údaje jiné osoby či osob (tj. neoprávněně nakládá s osobními údaji) a způsobí tím hmotnou či nemotnou újmu, vystavuje se odpovědnosti a povinnosti náhrady za utrpěné újmy.

4. Pacient nesmí v průběhu hospitalizace vytvářet, vyrábět či donášet do PLP předměty, které ohrožují ostatní pacienty či personál PLP.

5. Pacient je vedle povinností shora uvedených při výkonu ochranného léčení dále povinen:

- a) podrobit se individuálnímu léčebnému postupu stanovenému pro ochranné léčení, včetně všech zdravotních výkonů, které jsou součástí individuálního léčebného postupu; tím není dotčeno právo pacienta vybrat si z možných alternativ léčby nebo jeho právo na souhlas podle zákona o zdravotních službách pro jednotlivé zdravotní výkony, které bezprostředně nesouvisí s naplněním účelu ochranného léčení,

- b) podrobit se na základě odůvodněného požadavku ošetřujícího lékaře osobní prohlídce v zájmu zajištění „Domácího řádu“ a vyloučení toho, aby u sebe neměl věc, kterou by narušoval individuální léčebný postup; prohlídku vykonává osoba stejného pohlaví,
- c) umožnit zaměstnancům určeným poskytovatelem kontrolu svých osobních věcí,
- d) oznámit v případě krátkodobého opuštění zdravotnického zařízení adresu, na které se bude zdržovat, a toto místo pobytu dodržet; pokud odmítne sdělit tuto skutečnost, poskytovatel propustku nevystaví.

Nedodržování shora uvedených povinností bude sankcionováno dle ustanovení § 48 odst. 2 písm. d) zákona č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách, v platném znění, tedy ukončením péče o pacienta rozhodnutím poskytovatele pro porušování jeho povinností či „Domácího řádu PLP“.